

**Commentariorvm, Ac Dispvationvm In Primam Partem
Sancti Thomæ Tomvs ...**

Complectens ad viginti sex Quæstiones priores, centum & septem
Disputationes in Capita diuisas

Vázquez, Gabriel

Antverpiæ, 1621

Iustificatio & merita, quæ peccato mortali impediuntur, quodam modo
sunt effectus prædestinationis, quodam modo non. c. 3.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80983](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80983)

optimo modo hoc est, per incarnationem, & in remedium peccati, deinde permisisse peccatum Adami hac intentione, ut remedium afferret, Prudentis enim, & pii iudicis, aut medici non est permittere seditiones, & morbos intentione afferendi remedia: morborum namque curatio secundaria intentionis, & consequentis esse debet.

14. Contra prædicta obicit aliquis *Aug. lib. de nat. & grat. c. 28. vbi ait: Deserit aliquantum Deus, unde superbi, ut scias non tui, sed eius esse, & discas superbus non esse.* Afferens vero in confirmationem testimoniū i. ad Tim. i. subiungit: *Quidem traduntur Satane, ut discant non blasphemare, hoc est, permittuntur labi in peccatum, ut cautiore resurgant.* Clarius libro de gratia, & libero arbitrio, capitulo vigesimo, postquam adduxit illud Davidis, secundo Reg. 16. *Dimittite eum (scilicet Semei) ut maledicat quia Dominus dixit illi, subdidit, nec causa tacita est, cum ei Dominus isto modo dixerat maledicere David, ut videat (inquit) Dominus humilitatem meam, & retribuatur mihi bona pro malo.* Et *Gregor. homil. 25. super Euang. ait, lapsum Petri fuisse à Deo permillum, ut in sua persona disceret, aliorum misereri; quia aliorum pastor futurus erat.* Sentiant igitur hi Patres ex intentione alicuius correctionis, aut patientie permisisse Deum peccata prædestinatorum.

Respondet hos Patres vulgari modo fuisse locutos, ut Scriptura quoque confutatur cum euentum bonum, qui occasione peccati futurus est, tanquam finem exprimit, & de ipso, ut de causa finali, loquitur, cum tamen reuera bonum, quod Deus ex peccato elicit, non sit primariæ sue voluntatis, ut probatum est, & potius Deus, præuiso iam peccato, eliciat bonum; quam ut eliciat bonum; permittat peccatum: sicut optime expressit *Aug. 11. de Genesi ad lit. cap. 22. vbi querit, quare dæmon à Deo creatus est, cum sciret eum futuram, & respondet his verbis: Non quia ipsum malum condidit, sed quia, cum sciret eum ad hoc propria voluntate malum futurum, ut boni noceret, creauit eum ad hoc, ut de illo bonum prodiret.* quali dicat, non ea intentione ipsum condidit, & permisit labi in peccatum, ut bonis prodiret tentans eos; sed cum sciret bonis aduersarium fore decreuit tentationes illius bonis esse profuturas; quod est secundariæ intentionis.

Præterea arguet quisquam contra idem hoc modo. Quemadmodum Deus vult permittere peccatum eo fine, ut ostendat diuitias gratiæ suæ prædestinatis, sicut disp. 95. cap. 9. dicemus; nec ob id necessario debet velle peccatum, quod sequitur ex permissione, sic etiam posset Deus, velle permittere peccatum ea intentione, ut quis postea cantior resurgeret, & vitam æternam consequeretur, abique eo, quod veller peccatum. Respondet diuersam esse rationem. Nam penitentia, seu correctio necessario supponit peccatum tanquam materiam necessariam, circa quam versatur, & ideo volens correctionem, antequam videat futurum peccatum, debet necessario velle peccatum fore, quocirca, ne asseramus, Deum velle peccatum, necesse est, dicamus, prius vidisse peccatum, ut deinde statuere veller penitentiam, & correctionem illius: at vero cum Deus permittit peccatum, ut ostendat diuitias gratiæ suæ prædestinatis, non ostendit illas ex peccatis reprobatorum, nec illa sunt materia, circa quam versatur ostensio diuitiarum Dei: sed eo ostendit Deus diuitias suas, & liberalitatem erga præde-

stinatos, quod cum posset ipsis negare congrua auxilia, quæ reprobis negauit, & ita posset eos permittere in peccatum labi, non negauit, nec permisit. Ex negatione ergo auxilij, proxime ipsis ostendit diuitias, & liberalitatem erga ipsos, & ita potest ostensio hæc esse primariæ intentionis, absque eo quod Deus velit peccatum, non autem penitentia, aut correctio peccati, quæ circa ipsum peccatum tanquam circa materiam necessariam versatur.

At obicit quis in hunc modum: non potest Deus ostendere diuitias suas vasis misericordiæ ex eo, quod reprobis illas non concessit, nisi prius ostendat prædestinatis peccatum reprobatorum: inde enim, & non aliunde colligere poterit prædestinatus, reprobis fuisse negatam gratiam congruam, quam sibi Deus concessit: notitia autem, & gratiarum actio, quæ pendet ex notitia peccati, non potest esse primariæ intentionis Dei; sicut neque dolor: quia supponit necessario peccatum. Respondet, licet prædestinati in hac vita non nisi ex euentu peccati possint cognoscere liberalitatem Dei erga seipsos, quod ipsis concessit eam peculiarem gratiam, quam reprobis negauit; tamen hoc est per accidens ratione statutus, & ita notitia hoc modo, & gratiarum actio inde orta in hac vita non fuit primariæ intentionis, ut argumentum probat. At vero cum in alia vita Beatis Deus ostendat, hanc peculiarem gratiam, non ex euentu peccati, sed ex ipsa natura gratiæ, & congruitate cum arbitrio, quam scientia intuitiva Beatis reuelabit: potuit hæc notitia, & gratiarum actio inde orta, cadere sub primariam intentionem Dei: cum non supponat per se, & suapte natura peccatum ipsum villo modo tanquam materiam, vel occasionem.

Ex eadem doctrina licet colligere, infamiam, quæ oritur ex peccato, vel laborem corporalem, & alia mala pœnæ, non esse primariæ intentionis Dei, & ita cum dicimus, posterius peccatum esse pœnam prioris, ratione effectus inde procedentis, non debemus asserere esse pœnam à Deo præordinatam; etiam post præuisionem prioris peccati: nam post præuisionem prioris, non potest Deus velle permittere posterius peccatum ea intentione, ut infamia, vel alius labor ex illo oriatur. Hæc enim cum supponant necessario ipsum peccatum, & peccatum non sit à Deo præfinitum, non potest ipse velle infamiam ex illo profectam, antequam videat post permissionem posterius peccatum: quo viso placet illi infamia, quæ peccatum ipsum consequitur, & eam in pœnam prioris probat; & hoc est, ut habeat rationem pœnæ prioris peccati.

CAPVT III.

Iustificatio, & merita, quæ peccato mortali impediuntur quodammodo sunt effectus prædestinationis, quodammodo non.

18. Quamquam merita vitæ æternæ, & iustificationes, quæ peccato mortali interruptuntur, sunt gratiæ effectus; prædestinationis tamen effectus esse nequeunt, quatenus à Deo primum fieri decernuntur, sed qua ratione post peccatum commissum definit Deus ea omnia restaurare sequenti aliqua iustificatione, quæ iam amplius non sit peccato interruptenda. Et ratio est manifesta.

sta, quia non solum hæc omnia communia sunt reprobis, & prædestinatis, cum vtrisque donentur a Deo; sed etiam quia ipsa permissio peccati, quo tam in reprobis, quam in prædestinatis merita impediuntur, ne in beatitudinem operentur, non fit ex intentione restaurandi rursus ea per penitentiam. Quare sic per peccatum interrupta, nec ulterius ex intentione Dei cum penitentia continuata, sine effectu, & extra viam manent: nisi nova alia intentione rursus Deus post peccatum, incipiat peccatorem ad viam salutis reducere, & omnia bona, quæ amisit, ipsi restituere. Tunc igitur Deus istum hominem peculiari providentia ad suum regnum prædestinat, quando ea, quæ erant impedita, ne ad beatitudinem operarentur, restaurat, & iterum vivificat. Quare vltimæ ad eam restaurationem Deus communi quadam providentia cum prædestinatis usus est, sicut etiam cum reprobis.

Auxilia præcedentia iustificationem, quæ nūquam interruptur, effectus sunt prædestinationis.

19.

Alia tamen ratio est de auxilijs, quæ præcedunt iustificationem, & in illam operantur, nec vltimam interruptuntur, hæc enim, licet non operentur proxime in beatitudinem, quia tamen Deus sua peculiari providentia semper ea voluit esse continuata cum alijs vsque ad beatitudinem, nec permisit ipsis impedimentum opponi, ad eandem seriem peculiari providentia semper pertinent. At vero cum iustificatio impedita ita maneat extra viam beatitudinis, ut indigeat nova ordinatione, & intentione Dei, quando fit, non pertinet ad prædestinationem, cum nondum in ordinem, & seriem peculiarem deducta sit, sed quædā per penitentiam reparatur.

Merita impedita peccato, etiam si ex intentione efficiantur gloria procederent, non sunt effectus prædestinationis.

20.

Hæc ratio non solum probat in opinione eorum, qui solum concedunt voluntatem simplicis effectus circa beatitudinem communem reprobis, & prædestinatis, antequam prævideatur perseverantia, verum etiam in opinione illorum, qui dicunt, quosdam fuisse electos ad gloriam voluntate efficaci, antequam decerneret Deus eos vocare, & ex illa voluntate illos peculiari providentia vocasse. Nam licet hoc ita esset: auxilia tamen, merita, & iustificationes peccato impeditæ, non possent ad peculiarem providentiam spectare, etiam si illa efficaci electione ad gloriam procederent: eo quod dum impediuntur peccato, continuari non possunt voluntate Dei cum alijs medijs, quæ postea concedentur prædestinatis post novam penitentiam. Nam cum permittit Deus aliquem labi, non permittit ex intentione vocandi illum ad penitentiam, ut probatum est, sed ex alio fine, ostendendi nimium divitias bonitatis suæ: ergo iustificatio illa, quæ peccato impedita fuit, non manet continuata voluntate Dei cum alijs medijs, quæ vltimæ ad beatitudinem perducent prædestinatum, sed nova intentione post permissionem, & peccatum, ad vitam rectam beatitudinis renovatur.

Cæterum multo melius ratio prædicta probat in ea sententia, quæ nullam peculiarem voluntatem dandi gloriam prædestinatis concedit ante perseverantiam. Sic enim iustificatio interrupta non procedit ex peculiari voluntate circa finem, & ita neque inde ad peculiarem providentiam pertinebit.

Deinde etiam si concedamus, ut verior opinio fert, Christum non fuisse venturum, si Adamus non peccasset, & ita gratiam, & merita Adami,

quæ in statu innocentie habuit, non fuisse ex merito Christi: nihilominus recte defenditur, totam Adami prædestinationem fuisse per Christum, eo quod prædestinatio illius, ut probatum est, non incepit a iustificatione, & meritis, quæ in illo statu ei donata sunt, sed a vivificatione, quæ fuit post peccatum: quocirca illa merita pertinent ad prædestinationem, non prout in statu illo facta, sed quatenus ex meritis Christi restaurata per penitentiam. Imo in opinione illorum qui dicunt Christum alias venturum: etiam si Adamus non peccaret, & prius fuisse prædestinatum, quam peccatum Adami esset prævisum, de effectibus prædestinationis Adami hoc modo sentiendum est: eo quod prædestinatio tota Adami, ita meritis Christi de facto tribuenda est, ut, ex merito passionis Christi eam esse, dicamus, fuit enim prædestinatio redemptionis: hoc autem meritum non fuit prævisum ante peccatum, sed postea: quia occasione illius Christus venit, saltem mortalis, & mortem passurus, qui alias non ita veniret, nec pateretur. Quare ex merito passionis Christi non habuit Adamus gratiam, & merita in statu innocentie, ut plane fateatur Augustinus lib. de correptione & gratia, cap. 11. his verbis: Ille (scilicet Adamus) in illa bonis (scilicet status innocentie) Christi morte non eguit. Cum ergo ex Christi passione habuerit omnem effectum prædestinationis, & electionis ad vitam æternam, fit, ut illa merita status innocentie sub prædestinationem illius non ceciderint, sed sub communem providentiam.

Obijciunt aliqui hoc modo, omnes effectus providentia Dei in hominibus aut est prædestinationis, aut reprobationis: atqui ille iustificationis, & merita non pertinent ad reprobationem: ergo ad prædestinationem spectare debent. Respondetur nec in prædestinato, nec in reprobo omnem effectum providentia Dei esse prædestinationis, aut reprobationis: sed aliquem esse effectum communis providentia, etiam si ad gratiam Christi pertineat: nam cum non fit in serie illa continua mediis ad vitam æternam, dicimus non esse effectum prædestinationis, quæ est peculiaris providentia erga prædestinatos, quamvis sit effectus gratia: id quod in reprobis manifestum est.

CAPVT IV.

Quanam bona naturalia sint effectus prædestinationis.

Inter Scholasticos Doctores, præsertim recentiores receptissima est illa distinctio rerum naturalium, & supernaturalium, in ordine autem supernaturali constituunt gratiam habituales, virtutes infusas, & earum operationes, in ordine vero naturalium rerum collocant ipsam hominis substantiam, naturam, atque opera moralis virtutis acquisitæ, quæ sunt solæ ob honestum finem virtutis lumine naturalis intelligentia cognita. Hac præmissa distinctione, de effectibus prædestinationis varie sentiunt: nonnulli arbitrantur opera moralis virtutis requisitæ, quæcunque illa sint, non esse effectus prædestinationis: ita existimat Sotus lib. 1. de natura & gratia, cap. 20. Alij contra non solum hæc opera dici esse effectum prædestinationis, verum etiam alia naturalia, quæ efficaciter conducunt ad vitam æternam, ut tali loco nasci, tali corporis temperamento præditum esse, ex patribus Christianis ortum fuisse, & optimo loco